

Til

Rektor
h e r

Dato: 25. februar 2004

Journalnr: AU-2003-602-009

Reference: PBM

Direkte tlf: 8942 1142

E-post: pmm@adm.au.dk

Afsenders CVR-nr:

41-82-66-14

Vedr.: Klage over påstået ukollegial adfærd

Ved skrivelse af 24. november 2003 samt senere opfølgende henvendelser har professor, dr.phil. Helmuth Nyborg, Psykologisk Institut, klaget til Aarhus Universitets Praksisudvalg over ph.d.-stipendiat Pia Vedel Ankersen, Institut for Statskundskab, i forbindelse med Ankersens klage til Praksisudvalget over Nyborg.

I den forbindelse bemærkes, at Praksisudvalget er et internt, rådgivende udvalg på Aarhus Universitet med den opgave at behandle »sager vedrørende eventuelle brud på god videnskabelig praksis i forbindelse med forskning ved Aarhus Universitet« i henhold til »Aarhus Universitets regler af 29. juni 2000 til sikring af god videnskabelig praksis«. Udvalget har ingen selvstændig afgørelseskompetence, men afgiver i påkommende tilfælde alene en *begrundet stillingtagen*, som afgives til universitetets rektor og sendes til sagens parter.

Klagen har været forelagt Pia Vedel Ankersen, lige som klageren har haft lejlighed til at forholde sig til Ankersens anbringender i sagen.

Klagen har herefter været behandlet i Praksisudvalget på møder den 29. januar 2004, den 18. februar 2004 og den 23. februar 2004. Det bemærkes, at professor Jens Mammen, som er institutleder på Psykologisk Institut og medlem af Praksisudvalget, har erklæret sig inhabil i sagen og derfor ikke har deltaget i dens behandling.

Helmuth Nyborg klager nærmere over,

(1) at Ankersen i den offentlige debat forvrider Nyborgs videnskabelige budskab, groft vildleder om hans forskningsindsats og anvender en nedgørende og ukollegial debatform,

(2) at Ankensen har sendt kopi af sin klage og andre sagsakter til dagspressen uden at informere Nyborg herom, og at hun herved har overtrådt gældende regler for fortrolig omgang med personlige og faglige oplysninger i en løbende sag, og

(3) at Ankensen giver vildledende oplysninger om Nyborgs angiveligt manglende beredvillighed m.h.t. udlevering af materiale, herunder navnlig vildleder om, hvornår hun har fået adgang til (en præpublikation af) bogens kapitel 10.

Klageren anfører uddybende, at Ankensen har afvist en tidligere opfordring fra ham om at indgå i en konstruktiv faglig dialog, og at hun i stedet med tilsyneladende fuldt overlæg har holdt sin kritik tilbage for senere at fremsætte sine meget negative og nedvurderende kommentarer i en offentlig polemisk form, ikke mindst i kronikken »Münchhausen i Århus« bragt i Jyllands-Posten den 9. oktober 2003.

Indledningsvis bemærkes, at det generelt er af stor samfundsmæssig vigtighed, at forskere ytrer sig offentligt om deres egen og andres forskning samt medvirker til at formidle og debattere forskningsresultater. Ifølge den gældende universitetslov er det endvidere universitetets forpligtelse at tilskynde medarbejderne til aktivt at formidle viden til det omgivende samfund, herunder aktivt at bidrage til og deltage i den offentlige debat om vigtige samfundsmæssige forhold, jf. lovbemærkningerne til § 2, stk. 3.

Samtidig følger det af § 1, stk. 4, i Aarhus Universitets nævnte regler til sikring af god videnskabelig praksis, at der i denne som i andre henseender fordres »en loyal kollegial adfærd, som respekterer almindeligt anerkendte normer for præsentation og omtale af såvel egne som andres videnskabelige indsats«. Som det eksplicit anføres, ligger der i det sidste ikke noget krav om tilbageholdenhed med faglig og saglig kritik af andres videnskabelige arbejder, jf. § 1, stk. 5.

Til de konkrete klagepunkter skal Praksisudvalget på denne baggrund bemærke følgende:

Ad (1):

Klageren præciserer i sit brev til Praksisudvalget af 23. december 2003, at hans klage over Ankensen »ikke drejer sig om den mere tekniske side af hendes ... offentlige forvriddning og vildledning mht. min forskning«, men derimod om den *måde*, som Ankensen har optrådt på i forbindelse med sin offentlige kritik af klageren. Udvalget hverken kan eller skal da ej heller tage stilling i en egentlig *faglig* strid mellem to forskere.

Om den af Ankensen anvendte debatform og (ikke mindst) -tone kan siges, at denne vel nok i kronikken bevæger sig på et noget polemisk niveau, men

at dette efter udvalgets vurdering ikke i sig selv kan betegnes som stridende mod »loyal kollegial adfærd«, når det tages i betragtning, at der er tale om en avis-kronik, at kronikken naturligt tilstræber at formidle et budskab i en relativt let tilgængelig og "populær" form, at der er tale om et meget kontroversielt tema, som vækker interesse i befolkningen i almindelighed, at klageren selv forinden ved sine fremlæggelser i medierne så at sige har "valgt våben", og at klageren endnu ca. to år efter sin første udmelding i medierne om sine forskningsresultater ikke havde/har publiceret den af ham påberåbte og af andre (bl.a. i kronikken) efterlyste dokumentation.

Ad (2):

Almindeligvis vil udvalget finde det i bedst overensstemmelse med loyal kollegial adfærd, om en videnskabsmand (m/k), som indleder en formel klagesag mod en kollega vedrørende dennes videnskabelige arbejde, afholder sig fra at "procedere sagen i pressen", mens sagen verserer. Som udgangspunkt vil udvalget således ikke finde det i overensstemmelse med loyal kollegial adfærd, at en part i en klagesag, mens sagen behandles, sender pressen kopi af sagsakter.

Derimod vil det hverken før, under eller efter en klagesag kunne forventes, at en eventuel underliggende faglig uenighed og diskussion indstilles.

I det aktuelle tilfælde må udvalget ikke mindst på baggrund af hendes svar til Praksisudvalget i brev af 12. december 2003 lægge til grund, at Ankersen i forbindelse med hendes klage over Nyborg ikke alene har bidraget til en offentlig debat om et fagligt spørgsmål, men tillige i tilknytning hertil har medvirket aktivt til at delagtiggøre offentligheden i visse af klagesagens akter.

Udvalget tillægger det imidlertid betydning, at den faglige diskussion omkring Nyborgs analyser og hans på grundlag heraf offentligt fremsatte udtalelser vanskeligt kan gennemføres fuldt ud uden adgang til det baggrundsmateriale, som ifølge hans egne referencer udgjorde i hvert fald en del af grundlaget for hans udmeldinger, og at netop den manglende tilgængeliggørelse heraf samtidig var det centrale klagepunkt i Ankersens klage mod Nyborg. På denne baggrund finder udvalget det forklarligt og undskyldeligt, at de to forløb – henholdsvis den faglige debat og den igangværende klagesag – ikke helt har kunnet adskilles, og at informationer fra klagesagen er indgået i den offentlige debat, som Nyborg selv gav startskuddet til ved sin tidlige mediepræsentation af de omhandlede forskningsresultater.

Det bemærkes herved, at det ikke over for udvalget er godtgjort, at Ankersen har videregivet personoplysninger eller andre følsomme og fortrolige oplysninger, som er omfattet af tavshedspligt efter forvaltningslovens kriterier.

Under disse konkrete omstændigheder finder udvalget ikke tilstrækkeligt grundlag for at karakterisere Ankersens adfærd som stridende mod loyal kollegial adfærd.

LEDELSESSEKRETARIATET

Ad (3):

Ankersen har ikke over for udvalget eller over for Nyborg bestridt, at hun allerede i august 2002 fik tilsendt kapitel 10 fra Nyborg. Desuagtet hedder det i JP-kronikken den 9. oktober 2003 – med afsæt i »sidste års Nyborg-historie« – at kronikørerne »nu« kan sige noget mere om grundlaget for debatten dengang, fordi de »nu« har adgang til en artikel (svarende til kapitel 10 i bogen), hvor Nyborg refererer sine forskningsresultater. Samtidig efterlyses dog fortsat »den oprindelige forskningsrapport« med dokumentationen for disse forskningsresultater.

Når Ankersen »nu« (dvs. i oktober 2003) kan sige noget mere, skyldes det ikke, at hun først nu har modtaget den omtalte manuskript, men derimod i realiteten – som det fremgår af hendes brev af 12. december 2003 til Praktisudvalget – at hun først nu har nærlæst det. De pågældende formuleringer i kronikken er derfor uheldige og kan virke vildledende. Ankersen har i ovennævnte brev beklaget, hvis formuleringerne i kronikken har kunnet virke vildledende.

Ankersens hovedbudskab har imidlertid hele tiden – også i kronikken – været at sætte fokus på Nyborgs manglende fremlæggelse af den dokumentation, som ifølge Nyborg skulle understøtte hans opsigtsvækkende konklusioner, som han hævdede at være i besiddelse af, og som han selv såvel i bogudgaven som tidligere i offentligheden har anført som videnskabelig reference. Denne dokumentation kan ikke siges fuldt ud at være fremlagt i den i 2002 udleverede præpublicationsversion af kapitel 10 (eller i det endelige og i 2003 publicerede kapitel 10), og Ankersens påpegelse heraf var både fagligt og sagligt begrundet.

Under disse omstændigheder finder udvalget trods de lidt uheldige formuleringer heller ikke på dette punkt tilstrækkeligt grundlag for at konkludere, at Pia Vedel Ankersen har optrådt i strid med loyal kollegial adfærd.

På udvalgets vegne

Palle Bo Madsen
formand